

**IZVJEŠĆE O RADU
GRADSKJE KNJIŽNICE BELI MANASTIR,
SREDIŠNJE KNJIŽNICE MAĐARA U RH**

siječanj 2014.

1.

Uvod

„Narodna knjižnica je organizacija koju osniva, podržava i financira određena zajednica putem lokalne, regionalne ili nacionalne vlasti ili putem nekog drugog oblika organizacija. Ona osigurava pristup znanju, informacijama i djelima mašte pomoću niza izvora i službi, a na raspolaganju je svim članovima zajednice bez obzira na njihovu rasu, nacionalnost, dob, spol, religiju, jezik, invaliditet, ekonomski i radni status te obrazovanje.“ (IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi i usluga, 1993.)

Gradska knjižnica Beli Manastir sa statusom Središnje knjižnice Mađara u Republici Hrvatskoj djeluje kao jedina, samostalna, narodna knjižnica na području Baranje što znači da je ona ustanova koju osniva, podržava i financira zajednica putem lokalne vlasti. Ona je lokalno obavijesno, kulturno, informacijsko, edukativno, multimedijско, društveno i komunikacijsko središte grada Belog Manastira i cjelokupne Baranje. Svoj rad usklađuje prema Zakonu o knjižnicama, Standardima za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj i ostalim zakonskim i stručnim normativima kao i unutaršnjim pravilnicima i aktima. Svojim članovima i korisnicima osigurava *ravnopravan pristup* izvorima znanja, informacijama i kulturnim sadržajima za potrebe obrazovanja, stručnog i znanstvenog rada, cjeloživotnog učenja, informiranja, odlučivanja i slobodnog vremena.

Svojim radom doprinositi većoj kvaliteti života u lokalnoj zajednici sa naglaskom na:

- poticanju čitanja i pismenosti na tradicionalnim i suvremenim medijima,
- cjeloživotnom učenju djece, mladih i odraslih,
- korištenju suvremene informacijsko-komunikacijske tehnologije,
- socijalnoj inkluziji ranjivih skupina građana,
- promicanju vrijednosti civilnog društva.

Ključne zadaće vezane uz informiranje, obrazovanje, kulturu i razonodu jezgra su usluga i službi Knjižnice kojima se nastoji:

- razvijati usluge informiranja kao demokratskog prava svakog pojedinca,
- promicati svijest o kulturnom, posebice zavičajnom nasljeđu te uvažavanju umjetnosti, znanstvenih postignuća i inovacija,
- njegovati dijalog među kulturama i zastupati kulturne različitosti,
- stvarati i jačati čitateljske navike u djece od najranije dobi,

- poticati maštu, kreativnost i inovativnost kod korisnika knjižničnih programa, osobito kod djece i mladih ljudi,
- razvijati i njegovati suradnje kako s ustanovama i institucijama u Republici Hrvatskoj, tako i s ustanovama u kulturi u Republici Mađarskoj,
- podupirati obrazovanje na svim razinama te cjeloživotno učenje.

Aktivnosti koje Knjižnica poduzima u ostvarivanju ovih ključnih zadaća su:

- nabavljanje, stručno obrađivanje, čuvanje, zaštita i davanje na korištenje knjiga i druge knjižnične građe,
- oblikovanje knjižničnih zbirki prema potrebama korisnika,
- razvijanje knjižničnih usluga na internetu (web stranica, facebook)
- razvijanje usluga za djecu i mlade,
- razvijanje usluga za osobe s posebnim potrebama,
- razvijanje programa i projekata za poticanje čitanja i pismenosti,
- populariziranje izvora znanja i knjižnične djelatnosti,
- vrednovanje knjižničnih usluga s ciljem kontinuiranog provjeravanja informiranosti korisnika o vrstama ponuđenih usluga te zadovoljstva njihovom kvalitetom,
- stručno usavršavanje knjižničara,
- osiguravanje urednih i dobro održanih prostora, udobne i funkcionalne opreme,
- otvorenost u vrijeme koje odgovara lokalnoj zajednici u skladu s mogućnostima.

Organizacijska struktura Knjižnice obuhvaća sljedeće odjele i službe:

odjeli:

- dječji odjel,
- odjel za odrasle,
- medijateka,
- spremište

službe:

- bibliomobilska služba,
- služba nabave i obrade,
- računovodstvo, ravnateljstvo

„Odgovornost je za narodnu knjižnicu na mjesnim i nacionalnim vlastima. Ona mora biti poduprta posebnim pravnim propisima i financirana od nacionalne i mjesne vlasti. Knjižnica mora biti bitnom sastavnicom svake dugoročne strategije na području kulture, osiguranja obavijesti, opismenjivanja i obrazovanja.“ (IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi i usluga, 1993.)

Rad, djelovanje i programe Gradske knjižnice financira osnivač Grad Beli Manastir, posebne projekte i programe Ministarstvo kulture RH putem natječaja, a troškove Središnje knjižnice i plaću jednog zaposlenika, također, Ministarstvo kulture.

Prema čl. 19. Statuta Gradske knjižnice Beli Manastir (Klasa: 612-04/04-01/01; Ur.broj: 2100-08-04-111, od 18. kolovoza 2004.) Knjižnicom upravlja Upravno vijeće koje imenuje Gradsko vijeće, a sastavljeno je od predsjednika i dva člana, a prema čl. 22. Statuta Gradske knjižnice njome rukovodi ravnatelj. Sastav Upravnog vijeća Knjižnice se u 2013. godini promijenio. Imenovani su novi članovi Tamaš Najbauer (na prvoj sjednici Upravnog vijeća izabran za predsjednika) i Bojana Tešić. Članica Upravnog vijeća iz redova radnika Knjižnice je Renata Benić.

„U narodnim knjižnicama stručne poslove obavlja stručno knjižnično osoblje sukladno Zakonu o knjižnicama.“ (Standardi za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj, 1999.)

U Gradskoj knjižnici Beli Manastir tijekom 2013. godine bilo je zaposleno 7 djelatnika i to na sljedećim radnim mjestima:

- diplomirani knjižničar	3 zaposlenika,
- pomoćni knjižničar	1 zaposlenik,
- voditelj SKM	1 zaposlenik,
- šef računovodstva	1 zaposlenik,
- ravnatelj	1 zaposlenik

Domar i spremačica zasnivaju radni odnos u Centru za kulturu Grada Belog Manastira, a pola radnog vremena poslove obavljaju za Knjižnicu te se, prema dogovoru s osnivačem, troškovi plaće i doprinosa refundiraju Centru za kulturu.

„Zbog promjene osobina, oblika i vrsta knjižnične građe, te potreba korisnika i informacijsko komunikacijske tehnologije, stručno knjižnično osoblje dužno je trajno se stručno obrazovati i usavršavati.“ (Standardi za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj, 1999.)

Poslovanje Gradske knjižnice Beli Manastir se i u 2013. godini odvijalo u složenim uvjetima izmjene proračunskih iznosa odnosno njihovih smanjenja u odnosu prema planu proračuna donesenom na početku godine. Teško ekonomsko i društveno razdoblje recesije (nezaposlenost, manjak prihoda, ljudi koji žive od socijalne pomoći i sl.) ne zaobilazi ni narodno knjižničarstvo. Odobrenim sredstvima za rad u 2013. godini raspolagalo se racionalno i vrlo štedljivo, a obveze naše ustanove redovito su podmirivane.

I u 2013. godini sredstva za nabavu knjižnične građe u omjeru 1:1 (Ministarstvo kulture RH i osnivač, Grad Beli Manastir) izostala su od strane osnivača pa su u protekloj godini za nabavu knjižnične građe potrošena samo sredstva Ministarstva kulture RH odobrena putem prijavljenih programa za javne potrebe u kulturi i dio vlastitih sredstava Knjižnice.

U prosincu smo nabavili nove police, a sredstva za kupovinu odobrilo je Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, osnivač Grad Beli Manastir te je dio isplaćen iz vlastitih sredstava.

„Programom izgradnje ili prilagodbe postojećih prostora za knjižnice, treba predvidjeti potrebe korisnika za sljedećih 20 godina, s tim da prostori moraju biti funkcionalni, pregledni i prilagodljivi, s minimumom zadanih pregrada.“ (Standardi za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj, 1999.)

Naša knjižnica time nije riješila problem za narednih 20 godina već samo za nekoliko nadolazećih jer je veliki broj knjiga koji je bio smješten na pod, vraćen na police. Prostorni problem ostat će i dalje na granici kritičnog.

Recesija nas prati od 2009. godine te je i ovo izvješće o radu dokaz tomu. Bez obzira na to koliko nam se to činilo sumornim, ne možemo izbjeći pravo stanje stvari i ne trebamo ga skrivati. No, isto tako želimo i gledati unaprijed i nadati se boljoj (knjižničarskoj) budućnosti. U konačnici, okrećemo se našoj osnovnoj djelatnosti u radu s korisnicima, skromnijoj nabavi te posudbi knjižnične građe, dostupnosti i pružanju informacija i usluga te uspješnom, a nadasve skromnom financijskom poslovanju.

2.

Nabava knjižnične građe

*„Djelatnost narodne knjižnice obuhvaća osobito nabavu, stručnu obradu, čuvanje i zaštitu knjižnične građe, izradu biltena, kataloga, bibliografija i drugih informacijskih pomagala, sudjelovanje u izradi skupnih kataloga i baza podataka, omogućavanje pristupačnosti knjižnične građe i informacija korisnicima, osiguravanje korištenja i posudbe građe te protoka informacija, pomoć korisnicima pri izboru i korištenju građe, informacijskih pomagala i izvora, kao i vođenje dokumentacije i statistike o građi i korisnicima, te o poslovanju.“
(Standardi za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj)*

Gradska knjižnica Beli Manastir među osnovne zadaće ubraja približavanje informacija, znanja i kulture stanovnicima grada Belog Manastira, ali i cjelokupne Baranje. Cilj je u svakom trenutku odgovoriti na različite potrebe i zahtjeve korisnika odabranim, stručno utemeljenim uslugama kojima se potiče čitanje, pridonosi nepristranoj obaviještenosti građana, obrazovanju i bogaćenju kulturnoga života svakog pojedinca u zajednici. Naši se ciljevi mogu ostvariti i kontinuirano razvijati jedino izgradnjom **kvalitetne knjižnične zbirke**. Ona je odraz potreba lokalne zajednice te predstavlja neprestani *priljev nove* i otpisivanje stare građe. Nabava knjižnične građe jedan je od najstručnijih poslova u knjižnici. Samo planirana i dobro provedena nabava građe omogućuje kvalitetno korištenje knjižničnih fondova. Stoga joj se pridaje velika važnost i svako zadiranje u planiranu strukturu nabave narušava kvalitetnu izgradnju fondova.

Nabava knjižnične građe u Gradskoj knjižnici Beli Manastir u 2013. godini temeljila se na stručnim procjenama u skladu sa:

- Smjericama za nabavu Gradske knjižnice Beli Manastir,

te važećim zakonima i propisima:

- IFLA-ine Smjernice za narodne knjižnice,
- Standardi za narodne knjižnice u RH, NN 58/99.

Izgradnja knjižničkog fonda odvijala se već uobičajenim načinima nabave:

- kupovinom,
- otkupom Ministarstva kulture RH,
- darovima,
- nadoknadi za izgublenu jedinicu od strane korisnika.

Stanje sveukupnog knjižničkog fonda dana 31.12.2013. iznosilo je **50.365 jedinica** (38.559 naslova).

Kupovina knjižnične građe

„Knjižničnu građu narodne knjižnice, u skladu s člankom 7. Zakona o knjižnicama, čini svaki jezični, slikovni ili zvučni dokument na lako prenosivom materijalu ili elektronički čitljivom obliku informacijskoga, umjetničkog, znanstvenog ili stručnog sadržaja, proizveden u više primjeraka i namijenjen javnosti, kao i rukopisi, a što sve knjižnica drži u svojem knjižničnom fondu i stavlja na raspolaganje korisnicima. (...) Osim posebnih zbirki stare građe, cjelokupni fond knjižnične građe mora biti aktualan, u njemu moraju biti zastupljena sva područja ljudskog znanja i stvaralaštva kako bi se zadovoljile potrebe korisnika svih dobi odnosno različitosti njihovih obrazovnih i kulturnih razina.“ (Standardi za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj)

Godišnji iznos za kupovinu **knjižnične građe** u 2013. godini iznosio je **120.422,00 kn**:

- **knjižna građa**
110.947,30 kn
- **neknjižna građa**
9.474,70 kn

Petogodišnji pokazatelj godišnje kupovine knjižnične građe je sljedeći:

Godina	Godišnji iznos	Sveukupan broj kupljenih jedinica	Izvor sredstava
2009.	129.593,58 kn	2.291	Ministarstvo kulture RH, Grad Beli Manastir, vlastita sredstva
2010.	120.000,00 kn	960	Ministarstvo kulture RH, vlastita sredstva
2011.	121.422,48 kn	1045	Ministarstvo kulture RH, Grad Beli Manastir, vlastita sredstva
2012.	120.139,40 kn	1043	Ministarstvo kulture RH, vlastita sredstva
2013.	120.422,00 kn	1088	Ministarstvo kulture RH, vlastita sredstva

Očito je kako se kupovina knjižnične građe unazad četiri godine ne povećava već je nakon 2009. godine u opadanju. Iz tablice se također može uočiti i porast cijene knjige jer je u odnosu na 2009. godinu u 2013. kupljeno upola manje jedinica građe. Napominjemo kako Knjižnica kupuje isključivo jedan primjerak objavljenog djela.

Statistički podaci pokazuju kako je kupovinom u 2013. godini u knjižnični fond uvršteno **1088** različitih jedinica knjižnične građe i to na sljedeći način:

	Iznos	Izvor sredstava	Sveukupan broj kupljenih jedinica
1. kupovina	15.295,89 kn	Vlastita sredstva	137
2. kupovina	59.135,37 kn	Ministarstvo kulture RH	521
3. kupovina	28.761,31 kn	Ministarstvo kulture RH, vlastita sredstva	271
4. kupovina	17.229,43 kn	Ministarstvo kulture RH, vlastita sredstva	159
UKUPNO	120.422,00 kn		1088

Računi za kupovinu knjižnične građe podmireni su iz **vlastitih sredstava (30.422,00 kn)** i zahvaljujući redovitim prijavama programa za javne potrebe u kulturi pri Ministarstvu kulture RH (**90.000,00 kn**). Naime, svake godine naša ustanova prijavljuje program nabave knjižne i neknjižne građe.

Sve do 2013. godine Ministarstvo kulture odobrilo je određena sredstva za nabavu i nadamo se kako će to nastaviti i u budućnosti. Ukoliko ova sredstva više ne budu bila osigurana, fond Gradske Knjižnice Beli Manastir prestat će se razvijati jer bez kontinuirane izgradnje nema ni kvalitetnog fonda.

Vlastita sredstva Knjižnice su minimalna i ne mogu podmiriti ni osnovne potrebe za novim izdanjima kako korisnika, tako i naše ustanove (temeljene na Smjernicama za nabavu Gradske knjižnice Beli Manastir).

Struktura novonabavljenog knjižničkog fonda po UDK skupinama je sljedeća:

UDK skupine	Kupovina 1	Kupovina 2	Kupovina 3	Kupovina 4	ukupno
0 Općenito. Znanost i znanje. Organizacija. Informacija. Knjižničarstvo.		7	1		8
1 Filozofija. Psihologija	16	31	20	8	75
2 Religija. Teologija.	2	15	7	4	28
3 Društvene znanosti. Statistika. Politika. Ekonomija. Pravo. Vlada. Obrazovanje. Folklor	5	31	13	11	60
5 Matematika i prirodne znanosti		7	6	1	14
6 Primijenjene znanosti. Medicina. Tehnika/Tehnologija	13	45	19	12	89
7 Umjetnosti. Rekreacija. Zabava. Sport	2	6	1		9
8 Jezici. Lingvistika. Književnost	1	5		2	8
9 Geografija. Biografije. Povijest	1	30	14	6	51
Beletristika	69	186	113	91	459
Dječja književnost	6	32	12	6	56
Omladinska književnost	5	17	8	4	34
Slikovnice	16	36	43	9	104
Igrokazi		1	1		2
Dječje stručne knjige	1	2	4	5	12
Računalne igrice		15			15
CD ROM		2	1		3
DVD		13	8		21
Glazbeni CD		19			19
Igračke		21			21
UKUPNO	137	521	271	159	1088

Iz prethodne tablice vidljivo je kako je kupovinom najviše nabavljeno beletristike za odrasle te dječje i omladinske literature. Razlog tomu su zahtjevi korisnika i članova te podaci posudbe knjižnične građe iz prošlogodišnjih statistika koji pokazuju kako su potrebe za spomenutom vrstom literature najveće.

Od popularno-znanstvene literature najviše je kupljeno za popunjavanje skupine društvenih i primijenjenih znanosti.

Od ukupnog broja kupljenih knjiga u sastav posebnih zbirki ušlo je:

- 5 jedinica u *zavičajnu zbirku*,
- 2 jedinice u *BDI zbirku* (Bibliotekarstvo-Dokumentacija-Informacija),
- 1 jedinica u *referentnu zbirku*

Unutar Gradske knjižnice Beli Manastir **neknjižna građa** organizirana je na odjelu medijateke. Neknjižnu građu čine multimedija i informacije kojima se pristupa putem računala (**audiovizualna građa – AV građa**) ili nekog drugog pomagala te je njihova prisutnost zapažena u mnogim knjižnicama. Zbog atraktivnosti i načina na koje prenose informacije, AV građa i multimedija postaju popularno sredstvo za informiranje. Mogu se koristiti kao dodatak tiskanoj građi, ali isto tako mogu poticati korištenje tiskane građe. Osim spomenute AV građe, u neknjižnu građu pripadaju i igračke. **Igračke** su predmeti koji se koriste za igranje te su relevantni za razvoj djece kroz učenje i stjecanje različitih vještina i sposobnosti. Od 2013. godine započeli smo sa kupovinom igračaka za potrebe Dječjeg odjela. Glavni razlog za kupovinu igračaka je povećan broj aktivnosti za djecu tijekom godine koje zahtijevaju i različita pomagala za njihovu izvedbu.

Dana 31.12.2013. godine sveukupan broj neknjižne građe iznosio je **2909** različitih jedinica i to:

- **410** računalnih igrica (PC),
- **641** glazbenih CD-a,
- **944** igranih i animiranih filmova na DVD-u,
- **394** edukativnih CD ROM-ova,
- **498** videokasete,
- **22** zvučne kasete.

U 2013. godini je **neknjižni fond** obogaćen za **79** jedinica građe u vrijednosti od **9.474,70 kn**. Prema vrsti neknjižne građe nabavljeni su:

- DVD filmovi 21
- edukativni CD ROM 3
- glazbeni CD 19
- računalne igre PC 15
- igračke 21

Otkup Ministarstva kulture RH

Gradska knjižnica Beli Manastir je tijekom 2013. godine primala knjige i časopise koje je otkupilo Ministarstvo kulture RH. Ministarstvo kulture otkupljuje knjige od nakladnika te nastoji obuhvatiti djela od temeljne vrijednosti za nacionalnu kulturu, znanost i umjetnost, djela suvremene domaće književnosti i publicistike te sabrana, odabrana i kritička izdanja – djela hrvatskih autora. Otkupljuju se i novi prijevodi relevantnih djela svjetske književnosti, ali i temeljna djela iz područja društveno humanističkih znanosti kojima se popunjavaju praznine u hrvatskoj kulturi. Otkupljene knjige i časopisi namijenjeni su popunjavanju knjižnih fondova narodnih knjižnica u Hrvatskoj. Najvažniji kriteriji pri otkupu knjiga za narodne knjižnice su: visoka kvaliteta sadržaja, kvalitetan prijevod te kvalitetno tehničko oblikovanje knjige.

Otkupom je u 2013. godini nabavljeno **264** različitih jedinica knjižnične građe u sveukupnoj vrijednosti od **35.259,38 kn** što je za 94 jedinice manje nego u 2012 godini.

OTKUP 2013.	IZNOS	KOLIČINA
ožujak/svibanj	11.563,28 kn	84
srpanj	9.363,37 kn	63
listopad	5.793,90 kn	54
prosinac	8.538,83 kn	63
UKUPNO:	35.259,38 kn	264

Knjige dobivene *otkupom* stručno su obrađene i uvrštene u katalog Gradske knjižnice Beli Manastir. U protekloj su 2013. godini po prvi puta za našu ustanovu otkupljeni i određeni naslovi znanstvenih časopisa.

Otkup knjiga za knjižnice također se proteklih godina u velikoj mjeri smanjio, a to se vidi iz sljedećih pokazatelja:

	IZNOS	KOLIČINA
2009.	139.238,50 kn	886
2010.	135.342,42 kn	932
2011.	153.893,80 kn	1034
2012.	51.438,30 kn	358
2013.	35.259,38 kn	264

Smanjenje otkupa knjiga, prije svega, uzrokuje recesijsko doba u kojem živimo i djelujemo, a koje još više pogoršava opću privrednu i ekonomsku klimu na državnoj i lokalnoj razini.

Dar

Knjižnični fond obogaćen je sa **143** različite jedinice knjižnične građe na hrvatskom (75 jedinica) i na mađarskom jeziku (68 jedinica) koje su *dar* korisnika i drugih pojedinaca i ustanova u sveukupnoj vrijednosti od **10.359,84 kn**. Od sveukupnog broja darovanih knjiga 4 jedinice uvrštene su u Zavičajnu zbirku Gradske knjižnice Beli Manastir.

Gradska knjižnica Beli Manastir sa statusom Središnje knjižnice Mađara RH i Gradska knjižnica i kulturni centar „Ady Endre“ iz Baje su se u protekloj godini zajednički prijavile na natječaj objavljen u Republici Mađarskoj. Cilj natječaja je financijskim sredstvima ojačati različite vidove prekogranične suradnje s mađarskim kulturnim ustanovama izvan matične zemlje. U sklopu natječaja, osiguran nam je iznos od 80.000 Ft (2.000,00 kn) za kupovinu knjiga na mađarskom jeziku. Knjižni fond kupljen za taj iznos darovan je našoj ustanovi te je stručno obrađen i uvršten u cjelokupan fond Gradske knjižnice Beli Manastir.

Nadoknada

Član Knjižnice koji ošteti ili izgubi knjigu ili drugu knjižničnu građu, dužan je Knjižnici nadoknaditi tu štetu. Naknada podrazumijeva nadoknadu iste ili slične jedinice knjižnične građe. Od strane članova koji nisu mogli vratiti knjigu koju su posudili iz knjižničkog fonda (izgubljena, uništena građa), nadoknađene su **3** jedinice knjižnične građe u vrijednosti od **220,00 kn**.

Periodika

„Svaka narodna knjižnica i njezin ogranak mora imati određeni broj naslova tekuće periodike: dnevne listove, tjedni tisak, i izbor iz stručne i znanstvene periodike. Ako u općini živi više od 1.500 stanovnika koji su pripadnici nacionalnih manjina ili etničkih zajednica, narodna knjižnica dužna je osigurati odgovarajući broj naslova na jezicima manjina ili etničkih zajednica.“
(Standardi za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj)

Tijekom 2013. godine Gradska knjižnica Beli Manastir primala je **7** naslova *periodike*. Pretplata na časopise se od 2010. godine drastično smanjila što se vidi u sljedećoj tablici:

GODINA	BROJ NASLOVA	GODIŠNJA PRETPLATA
2009.	18	7.426,60 kn
2010.	22	7.665,00 kn
2011.	17	12.049,30 kn
2012.	8	6.065,60 kn
2013.	7	6.084,00 kn

Razlog smanjenju pretplate na različite časopise je iz godine u godinu isti, tj. manjak financijskih sredstava za kupovinu spomenute vrste građe. Stoga, pretplata se sa 8 naslova smanjila na 7 te se i dalje financiralo iz vlastitih sredstava Knjižnice u iznosu od **6.084,00 kn**.

U našoj Knjižnici zastupljeni su sljedeći naslovi periodike:

- Jutarnji list,
- Večernji list,
- Glas Slavonije,
- Računovodstvo i financije,
- Drvo znanja

Dva mjesečnika na mađarskom jeziku primamo kao dar:

- Új Magyar Képes Újság,
- Horvátországi Magyar Napló

Sveukupno

Sveukupna nabava knjižne i neknjižne građe u 2013. godini prikazana je u sljedećoj tablici,

VRSTA NABAVE	IZNOS	KOLIČINA
kupovina knjižne i neknjižne građe	120.422,00 kn	1088
otkup knjiga Ministarstva kulture	35.259,38 kn	264
darovi korisnika i pojedinaca	10.359,84 kn	143
nadoknada	220,00 kn	3
periodika	6.084,00	7*
UKUPNO	172.345,22 kn	1498*

Količina izražena u rubrici periodike ne inventarizira se, odnosno dnevne novine ne obrađuju se u knjižničnom katalogu, stoga se ne pribrajaju u rubrici ukupno.

Petogodišnji pokazatelj ukupne nabave knjižničkog fonda (obrađenog) je sljedeći:

GODINA	IZNOS	KOLIČINA
2009.	257.447,44 kn	2086
2010.	253.321,15 kn	2020
2011.	298.303,58 kn	2283
2012.	184.403,50 kn	1543
2013.	166.261,22 kn	1498

3.

Posudba knjižnične građe

Gradska knjižnica Beli Manastir *kulturno* je središte lokalne zajednice što dokazuju različiti programi i akcije kojima ona to postiže za sve članove bez obzira na nacionalnost, dob, spol, religiju, jezik, invaliditet, ekonomski ili radni status te obrazovanje. Osim toga, ona je ustanova koja osigurava dostupnosti svih vrsta informacija (znanstvenih, obrazovnih, stručnih, kulturnih i dr.) najširem krugu stvarnih i potencijalnih korisnika izgradnjom i održavanjem vlastitih knjižničnih zbirki, kao i osiguravanjem pristupa drugim izvorima informacija.

Analizom statističkih podataka ustanovljeno je kako je u 2013. godini sveukupno posuđeno **18.550** različitih jedinica knjižnične građe što je za 260 jedinica više nego u 2012. godini kada je posuđeno 18.290. Od spomenutog broja 18.142 jedinice predstavljaju knjižnu građu, a 204 jedinice neknjižnu građu.

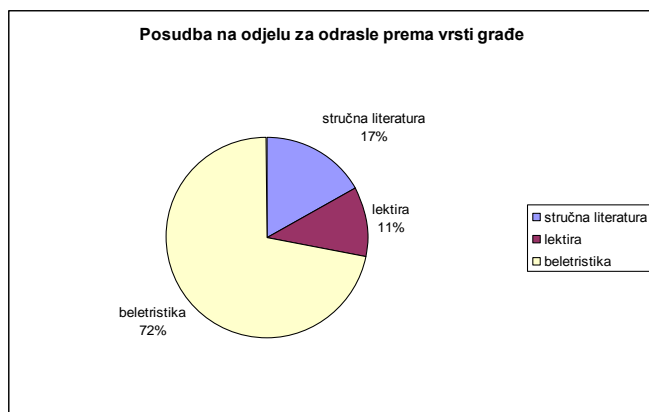
Na posudbenom odjelu za odrasle posuđeno je ukupno:

- **14.419** jedinica knjižne građe ili 77%,
  - **204** jedinica audiovizualne građe ili 1%,
- dok je sa dječjeg odjela posuđeno
- **3.927** jedinica knjižne građe ili 22%.

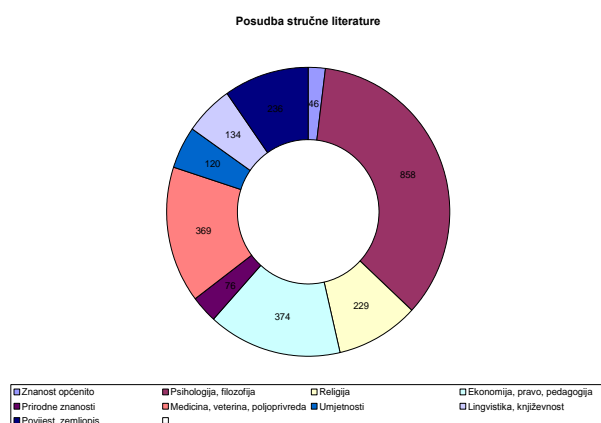
	Posudbeni odjel	Dječji odjel	UKUPNO	%
Knjižna građa	14.419	3.927	18.346	98%
Neknjižna građa	204		204	2%
UKUPNO:	14.623	3.927	18.550	100%

Knjižna građa koja se posuđivala na posudbenom odjelu za odrasle je sljedeća:

- stručna, znanstvena i popularno-znanstvene literatura - **2.439** jedinica ili 17%,
- lektirna građa - **1.599** jedinice ili 11%,
- beletristika - **10.381** jedinica ili 72%.

Gore navedeni podaci svjedoče kako su se u 2013. godini najviše posuđivala djela zabavne i lijepe književnosti. Od stručne literature najviše su se posuđivala djela iz filozofije, psihologije te društvenih i primijenjenih znanosti, a najmanje iz područja prirodnih znanosti. Depresija ljudi očita je u sve većoj posudbi literature za razonodu koja postaje spas za ispunjenje slobodnog vremena.

Tablica sveukupne posudbe knjižnične građe za djecu, mlade i odrasle po mjesecima u 2013. godini:

Mjesec	stručna	beletristika	lektira	AV	Ukupno
siječanj	288	1186	352	43	1869
veljača	254	1032	397	21	1704
ožujak	225	1088	407	11	1731
travanj	204	984	356	12	1556
svibanj	194	938	249	12	1393
lipanj	201	1045	77	19	1342
srpanj	210	1223	26	12	1471
kolovoz	216	1129	16	25	1386
rujan	205	864	312	9	1390
listopad	250	951	440	12	1653
studeni	208	920	403	10	1541
prosinac	212	922	362	18	1514
ukupno	2.667	12.282	3.397	204	18.550

Iz prethodno navedenih statističkih podataka vidljivo je kako se tijekom 2013. godine najviše posuđivala beletristika, čak **12.282** ili 66% u odnosu na druge vrste građe. Slijede lektirna građa **3.397** ili 19%, stručna literatura **2.667** ili 14% te audio-vizualna građa **204** ili 1%.

Međuknjižnična posudba se u 2013. godini odvijala na nacionalnoj razini u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu i Gradskom i sveučilišnom knjižnicom u Osijeku. To je postupak kojim knjižnica, na zahtjev svojih korisnika, knjižničnu građu koju ne posjeduje u svojim zbirkama, pribavlja od drugih knjižnica. Međuknjižnična posudba bitan je čimbenik u osiguravanju opće dostupnosti knjižnične građe korisnicima, prije svega za potrebe njihovog znanstvenog i stručnog rada te stručnog usavršavanja. U 2013. godini naša je Knjižnica zaprimila **4** zahtjeva od strane naših članova.

Čitaonica

Čitaonica je mjesto gdje naši korisnici mogu pročitati dnevni tisak te koristiti cjelokupnu građu iz knjižničkog fonda, uključujući i posebne zbirke poput referentne, zavičajne i sl. Svjedoci smo svakodnevno kako je naša čitaonica mjesto susreta ljudi i razmjene informacija. Neki naši redoviti članovi u čitaonici borave i po nekoliko sati. U prostoriji čitaonice nude se informacijsko-referalne usluge pri izradi domaćih zadaća, referata, seminara i diplomskih radova, tj. nude se informacijski izvori o određenoj temi.

U 2013. godini zaprimili smo sveukupno 61 zahtjev za dostavu knjiga, a dostavljeno je 108 različitih naslova na području grada Belog Manastira.

Statistički podaci pokazuju kako se najviše čitao:

- dnevni tisak – **1.672** ili 81%,
- referentna i druga knjižna građa - **396** ili 19%

Sveukupno: **2.058**

Struktura korisnika koja je tijekom godine koristila knjižničku građu u prostoru čitaonice je sljedeća:

- učenici **235** ili 11%,
- studenti **29** ili 2%,
- ostali **1.784** ili 87%

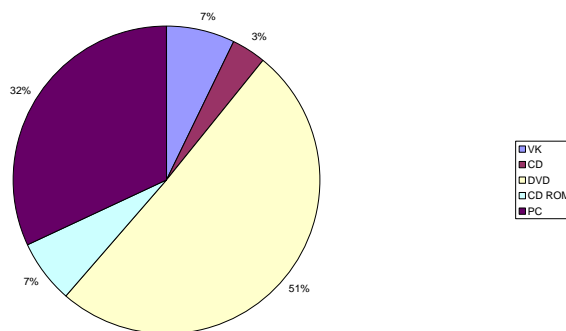
Sveukupno: **2.048**

Neknjižna građa smještena je na odjelu medijateke na kojem se prvenstveno nalaze glazba, film, računalne igrice i obrazovni cd-romovi.

U 2013. godini sveukupno je posuđeno **204** jedinice neknjižne građe i to:

- videokasete – 15 ili 7%
- glazbeni CD – 7 ili 3%
- filmovi na DVD – 103 ili 51%
- edukativni CD ROM – 14 ili 7%
- računalne igre PC – 65 ili 32%

Posudba AV građe u 2013. godini

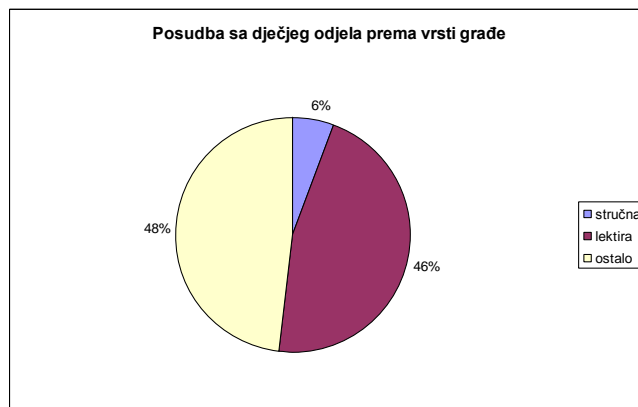
Za razliku od knjižne građe, neknjižna građa se posljednjih godina posuđuje u manjoj mjeri. Dostupnost i mogućnost pregledavanja različitih sadržaja na internetu uvelike utječu na posudbu AV građe. U ljetnim mjesecima se građa iz medijateke malo više posuđuje nego inače. Razlog tome su ljetni praznici i prekid školskih obaveza, a mnogi svoje slobodno vrijeme vole ispuniti gledanjem filmova, slušanjem glazbe i igranjem omiljenih računalnih igrica.

Fond knjiga za djecu i mlade obogaćen je kupovinom i otkupom knjiga.

S dječjeg odjela je u 2013. godini sveukupno posuđeno **3.927** različitih jedinica knjižničke građe i to:

- stručna, znanstvena i popularno-znanstvena literatura - **228** ili 6%,
- slikovnice – **794** ili 20%
- dječja književnost – **1.725** ili 43%
- omladinska književnost – **1.109** ili 28%
- narodna književnost – **67** ili 2%
- igrokazi – **4** ili 1%

Posudba sa dječjeg odjela prema vrsti građe

Iz gore navedenog grafikona vidljivo je kako je u 2013. godini, za razliku od prijašnjih godina, najčitanija vrsta literature među mladima bila beletristika ili "lijepa književnost" (romani, novele, pripovijetke) te tzv. zabavna literatura, koja obuhvaća žanrove poput "ljubića", "krimića", znanstvene fantastike, vesterna i avanturističkih romana. Razlog tomu je povećanje broja zabavne literature za mlade. Malo je manji postotak posudbe lektirnih djela.

TOP 5 BELETRISTIKE ZA ODRASLE U 2013. GODINI

1. E. J. James: Pedeset nijansi sive
2. J. Feather: Slučajna nevjesta
3. M. J. Zagorka: Grička vještica
4. N. Roberts: Postelja od ruža
5. M. Quirk: 500

TOP 5 PUBLICISTIKE ZA ODRASLE U 2013. GODINI

1. N. D. Walsch: Razgovori s Bogom
2. L. Byrne: Stube prema nebu
3. A. Foreman: Vojvotkinja
4. J. Murphy: Snaga podsvijesti
5. L. Byrne: Anđeo u mojoj kosi

TOP 5 BELETRISTIKE ZA DJECU I MLADE U 2013. GODINI

1. J. K. Rowling: Harry Potter i red feniksa
2. Knister: Čarobnica Lili čara besmislice
3. M. Cabot: Princezini dnevnic
4. L. J. Smith: Vampirski dnevnic 5
5. C. von Ziegesar: TračERICA

Bibliomobilska služba

„Osnovno je načelo narodne knjižnice da njene službe i usluge moraju biti dostupne svima, a ne usmjerene samo na jednu grupu unutar zajednice isključujući ostale. Rad treba biti tako organiziran da su njene službe i usluge jednako dostupne manjinskim grupama koje, iz bilo kojeg razloga, ne mogu koristiti uobičajene službe, na primjer, jezične manjine, ljude s posebnim tjelesnim ili osjetilnim potrebama ili pak one koji žive u udaljenim zajednicama i nemaju pristup knjižničnim zgradama.“ (IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi u usluga, 2003.)

Vodeći se IFLA-inim i UNESCO-vim smjernicama, u Gradskoj knjižnici od 2007. godine djeluje Bibliomobilska služba kojom se ravnopravno omogućuje pristup knjižničnoj građi te ostalim službama i uslugama Knjižnice nepokretnim osobama i osobama s invaliditetom. Bibliomobilska služba nije uobičajena usluga drugih narodnih knjižnica. Korisnici prepoznaju naše nastojanje da knjigu osiguramo svima koji žele čitati, te je broj poziva za dostavu knjiga sve veći. Bibliomobilska služba zadovoljava potrebe korisnika Doma za stare i nemoćne osobe donoseći im knjige i lijepu riječ.

4.

Korisničke službe i usluge

„Narodne knjižnice mogu biti općinske, gradske ili županijske i kulturna su i informacijska središta za stanovnike područja na kojemu djeluju.“ (Standardi za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj, 1999.)

Gradska knjižnica Beli Manastir, kao javna ustanova, u potpunosti je pristupačna svim svojim potencijalnim korisnicima. Svojim radom i djelovanjem osigurava sljedeće ključne usluge:

- posudbu knjiga i druge građe,
- korištenje knjiga i druge građe u prostoru knjižnice,
- informacijsku službu i uslugu rezervacije,
- edukaciju korisnika,
- organiziranje raznih programskih aktivnosti i događanja za sve korisničke skupine (djecu, mlade, odrasle, pripadnike treće životne dobi)

Prema dnevnoj i mjesečnoj statistici o broju upisanih članova, količini i vrsti posuđene građe te o broju korisnika Knjižnice koja se vodila u 2013. godini sveukupan broj korisnika **22.802**, što je za 88 korisnika više nego u 2012. godini.

Iz grafikona je vidljivo kako je i u 2013. godini najveća frekvencija korisnika bila na početku i na kraju godine. Početak i sam tijek godine, zimski mjeseci i češće boravljenje u zatvorenom prostoru, povećava i broj posjeta našoj ustanovi. Sredina godine, tj. ljetni mjeseci svake godine doprinose smanjenju broja korisnika zbog početka ljetnih praznika i godišnjih odmora.

Na kraju 2013. godine u Gradskoj knjižnici Beli Manastir evidentirano je sveukupno **4.649** člana.

U protekloj je godini u Knjižnicu upisano sveukupno **1.039** člana što je za 47 člana manje nego u 2012. godini kada ih se upisalo ukupno 1.086.

Od spomenutoga broja, novih članova bilo je 307 dok je 732 člana obnovilo svoje već postojeće članstvo. Od sveukupnog broja članova **41%** čine muškarci, a **59%** žene.

Članstvo i uvjeti korištenja knjižničnih usluga

„Knjižnične službe ne smiju biti izložene bilo kakvom obliku ideološkog, političkog, vjerskog ili komercijalnog pritiska. Službe moraju biti prilagodljive i razvijati se tako da prate promjene u društvu, strukturi obitelji, načinima zapošljavanja, demografske promjene, promjene u kulturnoj raznolikosti i načinima komuniciranja.“ (IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi u usluga, 2003.)

Učlanjenjem u Knjižnicu našim članovima nudimo:

- slobodan pristup knjižničnom fondu za obrazovanje, zabavu i razonodu, i sl.
- referentnu zbirku (rječnike, enciklopedije, leksikone)
- mjesto gdje se ljudi sastaju, razmjenjuju ideje,
- cijeloživotno učenje,
- računalo s uobičajenim programima za rad i besplatnim pristupom internetu,
- mogućnost ispisa dokumenata,
- bibliomobilsku službu

Učlanjenjem djeteta u knjižnicu potiče se njegov:

- duhovni rast i razvoj,
- kreativnost,
- budi se ljubav prema djelima mašte, knjizi i čitanju,
- tolerancija.

Godišnje učlanjenje u knjižnicu povoljan je financijski izbor u vremenu kada nam Internet, TV pretplate, telefoni, mobiteli napuhuju mjesečne troškove. Za samo 60 kuna svatko može postati član knjižnice cijelu godinu te na raspolaganju imati tisuće knjiških svjetova, časopisa, obilje znanja i zabave.

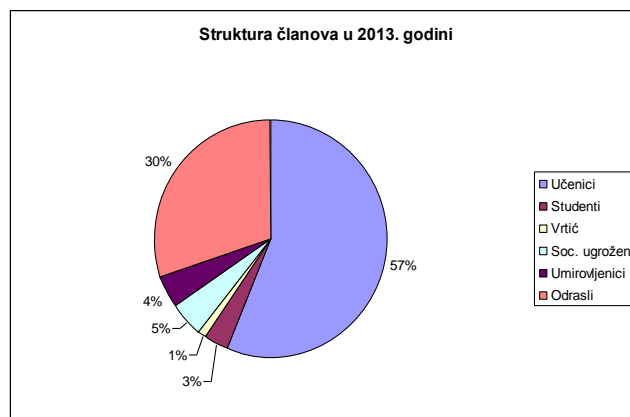
Iznimno, ali već tradicionalno, u „Mjesecu hrvatske knjige“ učenicima prvih razreda osnovnih i srednjih škola sa područja grada Belog Manastira omogućeno je besplatno učlanjenje u Knjižnicu.

Socijalno ugroženim korisnicima je također omogućeno besplatno učlanjenje uz predočenje potvrde Centra za socijalnu skrb. (Besplatnih upisa je sveukupno bilo 398.)

Od 2005. godine se kontinuirano održava suradnja sa Domom za stare i nemoćne u Belom Manastiru. Među korisnike Knjižnice ubrajamo i stanovnike Doma kojima jedanput tjedno djelatnici Knjižnice održavaju literarno „čitanje na glas“. Spomenutu skupinu korisnika predstavljaju pripadnici starije životne dobi, slabovidne osobe i drugi korisnici sa posebnim potrebama.

Od sveukupnog broja učlanjene su sljedeće skupine:

- djeca predškolske dobi **10** ili 1%
- učenici osnovnih i srednjih škola **584** ili 57%
- studenti **34** ili 3%
- odrasli **316** ili 30%
- socijalno ugroženi korisnici **49** ili 5%
- umirovljenici **46** ili 4%

Kao i proteklih godina, grafikon strukture članova prikazuje kako je u 2013. godini najviše učlanjeno učenika, a najmanje djece predškolske dobi. Akcija besplatnog učlanjenja u „Mjesecu hrvatske knjige“ razlog je za povećani broj učlanjenja učenika osnovnih i srednjih škola.

Djeca predškolske dobi nisu obuhvaćena tom akcijom, stoga je njihov broj manji. U svakodnevnom radu svjedočimo kako za njihove potrebe roditelji posuđuju knjige na svoje iskaznice.

Odrasli su svake godine među vodećim korisničkim skupinama koji se učlanjuju u knjižnicu.

Da je XXI. stoljeće vrijeme znanja nije potrebno previše objašnjavati, a knjiga je naravno u tome najbolji prijatelj. Knjižnica u takvom svijetu (p)ostaje izazovna, korisna i zabavna u procesu stvaranja i održavanja kulture pisane riječi.

Stoga, biti članom knjižnice znači iskusiti niz užitaka, prednosti i prilika.

5.

Otpis knjižnične građe

Knjižnice su zakonski dužne, na kraju svake kalendarske godine, po potrebi odvajati za otpis dotrajalu i zastarjelu knjižničnu građu, a popise otpisane građe dostavljati nadležnoj matičnoj knjižnici te Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Građa za kojom ne postoje pisani zahtjevi drugih knjižnica niti Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu može se darovati, prodati ili zamijeniti tj. s njom se postupa u skladu s odredbama članka 9 Pravilnika o reviziji i otpisu knjižnične građe.

Redoviti godišnji otpis knjižnične građe, u skladu sa važećim zakonima i propisima (Standardi za narodne knjižnice u RH, NN 58/99., Pravilnik o reviziji i otpisu knjižnične građe, NN 21/02.), provodio se u Gradskoj knjižnici Beli Manastiru razdoblju od 23. do 31. prosinca 2013. godine.

U Povjerenstvo za provođenje godišnjeg otpisa knjižnične građe u 2013. godini imenovani su:

1. Renata Benić, predsjednik
2. Danica Matijačić, član
3. Krunoslav Mijatov, član

U skladu sa člankom 6. Pravilnika o reviziji i otpisu knjižnične građe, Odluke o provođenju redovitog godišnjeg otpisa knjižnične građe i Plana godišnjeg otpisa knjižnične građe, Knjižnica je za godišnji otpis odvajala uništena i dotrajalu knjižnu i neknjižnu građu. Otpis knjižnične građe provodi se računalnim/elektroničkim putem.

Godišnjim otpisom se otpisuje knjižnična građa sljedećih kategorija:

- knjižnična građa koja je posuđena, a nije vraćena niti nadoknađena drugom jedinicom građe od strane korisnika (2 godine) – uništena građa
- knjižnična građa koja je posuđena i nije vraćena u knjižnicu, nego je od strane korisnika zamijenjena istom ili sličnom građom – uništena građa
- knjižnična građa koja je fizički uništena i nije za uporabu – dotrajala građa

Kategorija uništene građe odnosi se na knjižničnu građu koja je davno posuđena, a nije vraćena u Knjižnicu dvije ili više godina te na građu koja nije vraćena, ali je nadoknađena zamjenom.

Dotrajala i uništena knjižnična građa izdvojena je iz cjelokupnoga fonda te joj je utvrđeno stvarno stanje i materijalna vrijednost. Nakon toga sastavljeni su Zapisnik o otpisu i Prijedlog otpisa s popisom građe za otpis.

Rekapitulacija otpisane knjižnične građe u razdoblju od 01.01.2013. do 31.12.2013. iznosi sveukupno **14** različitih jedinica knjižne i neknjižne građe u sveukupnoj vrijednosti od **1.393,50 kn**.

U kategoriji *uništene* knjižnične građe sveukupno je **9** jedinica od kojih **1** pripada neknjižnoj građi u ukupnoj vrijednosti od **168,30 kn**, a **8** jedinica pripada knjižnoj građi u ukupnoj vrijednosti od **752,70 kn**.

U kategoriji *dotrajale* knjižnične građe sveukupno je **5** jedinica od kojih **1** pripada neknjižnoj građi u ukupnoj vrijednosti od **283,74 kn**, a **4** pripada knjižnoj građi u ukupnoj vrijednosti od **188,76 kn**.

Knjižna građa

KATEGORIJA OTPISA	BR. SVEZAKA	VRIJEDNOST
Uništena	8	752,70 kn
Dotrajala	4	188,76 kn
UKUPNO	12	941,46 kn

Neknjižna građa

KATEGORIJA OTPISA	BR. SVEZAKA	VRIJEDNOST
Uništena	1	168,30 kn
Dotrajala	1	283,74 kn
Sveukupno	2	452,04 kn

Broj svezaka građe za otpis

KATEGORIJA OTPISA	KNJIŽNA GRAĐA	NEKNJIŽNA GRAĐA	SVEUKUPNO
Uništena	8	1	9
Dotrajala	4	1	5
Sveukupno	12	2	14

Vrijednost građe za otpis

KATEGORIJA OTPISA	KNJIŽNA GRAĐA	NEKNJIŽNA GRAĐA	SVEUKUPNO
Uništena	752,70 kn	168,30 kn	921,00 kn
Dotrajala	188,76 kn	283,74 kn	472,50 kn
Sveukupno	941,46 kn	452,04 kn	1.393,50 kn

Sveukupna vrijednost građe za otpis iznosi **1.393,50 kn**, od toga vrijednost knjižne građe iznosi **941,46 kn**, a vrijednost neknjižne građe za otpis iznosi **452,04 kn**.

Zapisnik o otpisu i Prijedlog o otpisu s popisom građe za otpis daje se na usvajanje Upravnom vijeću te nakon što ih Upravno vijeće usvoji, dostavlja se Županijskoj matičnoj službi u Osijeku, a nakon dobivenog odgovora izrađuje se **Prijedlog o načinu postupanja s otpisanim građom**.

6.

Događanja

„Narodna knjižnica ima važnu ulogu osiguravanja žarišta za kulturni i umjetnički razvoj zajednice te pomaganja pri oblikovanju i održavanju kulturnog identiteta zajednice. Za dugoročni je uspjeh knjižnice važno da svoje djelovanje zasniva na kulturi, odnosno kulturama, zemlje ili područja na kojem djeluje.“ (IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi u usluga, 2003.)

Događanja koja smo organizirali

Kako bismo djelovali u skladu Smjernica, tijekom 2013. godine Gradska knjižnica Beli Manastir, Središnja knjižnica Mađara u RH sudjelovala je i organizirala niz kulturnih događanja i aktivnosti.

O svim planiranim aktivnostima, kao i o sveukupnom stručnom radu Knjižnice, zaposlenici Knjižnice odlučuju na redovitim sastancima kolektiva. U protekloj su godini takvi sastanci bili vrlo kreativnog karaktera jer je zbog smanjenih materijalnih mogućnosti bilo potrebno puno mašte i osobnog angažmana u realizaciji kulturnih događanja. Organizirali smo i sudjelovali u nizu aktivnosti i na taj smo način pridonijeli kulturnom životu grada Beloga Manastira.

GRADSKA KNJIŽNICA BELI MANASTIR,
SREDIŠNJA KNJIŽNICA MAĐARA U RH
Kralja Tomislava 2
31300 BELI MANASTIR

SVJETSKI DAN PRIPOVIJEDANJA

20. ožujka 2013. (srijeda)

DJEČJI ODJEL

17.00-18.00 sati

Gradska knjižnica Beli Manastir, Središnja knjižnica Mađara u RH poziva djecu do 5 godina starosti i njihove mame, tate, bake, djedove na obilježavanje *Svjetskog dana pripovijedanja*.

Svjetski dan pripovijedanja (World Storytelling day) posvećen je umijeću pripovijedanja, a obilježava se na proljetnu ravnodnevnicu 20. ožujka svake godine. Toga dana se diljem svijeta pričaju bajke, mitovi, legende te čudesni doživljaji, a ispričane priče ostaju još dugo u srcima slušatelja. Jedan od ciljeva ovakvog događanja je povezivanje svih sudionika, ali i razmjena priča, zanimljivosti, nadahnuća i iskustava.

Stoga, dođite i ispričajte nam vaše omiljene priče i bajke na jedinstveni način!

Svjetski dan pripovijedanja

„Narodna knjižnica treba nastojati zadovoljiti potrebe svih grupa korisnika u zajednici bez obzira na dob i fizičke, ekonomske ili socijalne okolnosti. Međutim, ona ima posebnu odgovornost u zadovoljavanju potreba djece i mladih ljudi. Ako se djeca već u ranijoj dobi zainteresiraju za znanje i djela mašte, vrlo je vjerojatno da će kasnije u životu imati koristi od tih važnih elemenata osobnog razvoja, istovremeno obogaćujući sebe i povećavajući svoj doprinos društvu.“ (IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi u usluga, 2003.)

Iz tog smo se razloga uključili u obilježavanje Svjetskog dana pripovijedanja, kako bismo i one najmlađe uveli u čaroban svijet priča i bajki.

Svjetski dan pripovijedanja je proslava umijeća usmenoga pripovijedanja, a slavi se svake godine na proljetni ekvinocij. Diljem svijeta pripovijedaju se i slušaju priče na brojnim jezicima i na brojnim mjestima, tijekom dana i noći. Sudionici dijele svoje priče i nadahnuća, učeći jedni od drugih i stvarajući međusobne kontakte.

Međunarodna manifestacija zadobila je konačni oblik 2003. godine, od kada se obilježava u više od 25 zemalja na svim kontinentima. Svake se godine, u dogovoru sa sudionicima, odabire tematski okvir priča. Ove godine Svjetski dan pripovijedanja posvećen je sudbini i sreći, a u Hrvatskoj se obilježava po peti put.

Gradska knjižnica Beli Manastir, Središnja knjižnica Mađara u RH ove godine prvi puta sudjeluje u ovoj manifestaciji, a obilježila ju je 20. ožujka izložbom knjiga te pričaonicom za djecu do 5 godina starosti i njihove mame, tate, bake ili djedove koje smo pozvali da nam ispričaju svoje priče na jedinstven način. Razgovarali smo o slikovnicama, o načinu pričanja i čitanja djeci prije spavanja, tijekom igre i razmijenili iskustva.

Pozivamo djecu
od 5 do 14 godina starosti na
USKRSNU RADIONCU

koja će se održati 27. ožujka 2013. godine
u 17.00 sati u Gradskoj knjižnici

Izrađivat ćemo:

- uskrsne čestitke,
- vunene piliće i zečiče,
- neobične pisanice,
- uskrsne košare,

a u goste nam dolaze pravi zečiči
kojima ćemo ukrasiti kućicu.

Uskrsna radionica

27. ožujka organizirali smo Uskrsnu radionicu. Pozvali smo djecu od 5 do 14 godina starosti na radionicu na dječjem odjelu Gradske knjižnice. Naoružali smo se ljepilom, ukrasnim papirima, vunom, jajima, flomasterima i slatkišima te dočekali kreativnu djecu spremnu za rad.

Zasukali smo rukave i od papira izrađivali uskrsne čestitke, od vune smo pravili zečiče i piliće. Pravili smo i uskrsne košarice te pisanice, a dječjoj mašti i kreativnosti nije bilo kraja.

Posebno veliki osmijeh izmamili su i pravi zečiči koji su nam došli u goste, a svi zajedno smo im obojali kućicu kako bi i oni uživali u našoj radionici i sretni dočekali Uskrs.

NOĆ KNJIGE

GRADSKA KNJIŽNICA BELI MANASTIR,
SREDIŠNJA KNJIŽNICA MAĐARA U RH
23. TRAVNJA 2013.

PROGRAM:

- 17.00 PRODAJNA IZLOŽBA RADOVA učeničke zadruge „Mravci kreativci“
I PRODAJNA IZLOŽBA NAKITA Sanje Blagus
- 18.00 TAMBURAŠKI NASTUP DINKA I MATKA KNEŽEVIĆA,
učenika Umjetničke škole Beli Manastir
- 18.10 "PROLETILO DVANAEST GOLUBOVA" - predstavljanje knjige Jelke Mihaljev
- 19.00 TAMBURAŠKI NASTUP DINKA I MATKA KNEŽEVIĆA,
učenika Umjetničke škole Beli Manastir
- 19.10 „ČUDNOVATA KNJIŽNICA“ - čitanje učeničkih radova
- 19.20 MAĐARSKI TRADICIJSKI OBIČAJI U BARANJI - predavanje Tünde Sipos Zsvics
- 19.50 "GREGOV DNEVNIK" - monolog Josipa Pejića
- 20.00 "ZNAČAJ KNJIGE I PISMENOSTI U LOKALNOJ ZAJEDNICI"
predstavljanje kandidata za gradonačelnika grada Belog Manastira
na lokalnim izborima
- 20.30 predstavljanje projekta "KLUB PRIJATELJA GRADSKOJ KNJIŽNICI
BELI MANASTIR"
- 20.40 "GODINU DANA MRAYACA" - predstavljanje učeničke zadruge
"Mravci znalci" osnovne škole „Dr. Franjo Tuđman“
- 21.00 dr. sc. Marina Vinaj: ZAVIČAJNA ZBIRKA I OČUVANJE BAŠTINE
- 21.30 "ČUVARICA SESTRE SVOJE" - monolog Milane Medić
- 21.35 Ivana Knežević: SITNI TISAK - ŠTO JE TO?
- 22.00 ŠOKAČKE NOŠNJE - Hrvatska žena Baranja
- 22.30 "REGINA PANNONIAE" - monolog Gradskog kazališta Beli Manastir
- 22.35 "BARANJSKA PERIODIKA KROZ POVIJEST" - izlaganje Vlatka Franjina,
Danice Bukna i Domagoja Juratovca
- 23.00 PRIKAZIVANJE DOKUMENTARNIH FILMOVA O BARANJI
iz produkcije Foto-kino kluba "Baranja film"

Noć knjige

„Gdje god je moguće knjižnica treba biti otvorena za aktivnosti zajednice, na primjer za skupove i izložbe, a u većim zgradama i za kazališne, muzičke, audiovizualne izvedbe. Knjižničari stoga trebaju osigurati da se sve mogućnosti koje knjižnična zgrada pruža koriste na što djelotvorniji način i na dobrobit cijele zajednice.“ (IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi u usluga, 2003.)

I 2013. godine uključili smo se u manifestaciju koja se svake godine održava 23. travnja na području cijele Hrvatske. Ove smo godine imali iznimno bogat i sadržajan program u kojem je svatko mogao naći nešto zanimljivo.

Program je počeo u 17.00 sati s prodajnom izložbom radova „Mravaca kretivaca“ i prodajnom izložbom nakita Sanje Blagus. U 18.00 sati započeo je tamburaški nastup Matka i Dinka Kneževića, a odmah poslije održana je promocija knjige Jelke Mihaljev „Proletilo dvanaest golubova“. Nešto iza 19.00 sati učenici OŠ „Dr. Franje Tuđmana“ čitali su radove na temu Čudnovata knjižnica, a nakon toga gospođa Tünde Sipos Zsivics održala je izlaganje o mađarskim tradicijskim običajima u Baranji. Uslijedila su tri zanimljiva monologa: monolog Josipa Pejića iz „Gregova dnevnika“, Milane Medić iz „Čuvarice sestre svoje“, i Gradskog kazališta Beli Manastir iz „Regina Pannoniae“.

Kako se u svibnju 2013. godine bližilo vrijeme lokalnih izbora, pozvali smo sve kandidate za gradonačelnike da se predstavie i da kažu svoje viđenje značaja knjige i pismenosti u lokalnoj zajednici. Našem pozivu odazvali su se Jadranka Sabljak, Davorin Bubalović i Ivan Doboš.

Poslije predstavljanja kandidata, predstavili smo novi projekt Knjižnice - Klub prijatelja Gradske knjižnice Beli Manastir, Središnje knjižnice Mađara u RH. Uslijedila su dva zanimljiva stručna predavanja: dr. sc. Marina Vinaj govorila je o zavičajnim zbirka i važnosti očuvanja baštine, a Ivana Knežević o značaju sitnog tiska.

Te večeri nam je predstavljena i Šokačka nošnja zahvaljujući udruzi „Hrvatska žena Baranja“. Pred kraj Noći knjige smo od Danice

Bukne, Vlatka Franjina i Domagoja Juratovca saznali povijest baranjske periodike, a na samom kraju smo pogledali tri dokumentarna filma iz produkcije Foto-kino kluba „Baranja film“ Beli Manastir – „Užitak iz kotlića“, „Kobasica a'la Baranja“ i „Čvarak Party“.

Mozaik knjiga i Gradska knjižnica Beli Manastir
pozivaju vas na

ČOKOLADNU SRIJEDU

u Gradskoj knjižnici Beli Manastir
22. svibnja 2013. (u srijedu)

Na meniju od 17.00 sati
za sve od 5 do 13 godina :

- tajna čokoladnih bombona
- čokoladni muffini
- kruhić s nutellom
- čokoladni puding
- čokoladno mlijeko
- i ostale čokoladne drangulije

U goste nam dolazi Nives Madunić Barišić
koja zna tajnu čokoladnih bombona

Čokoladna srijeda

U suradnji s izdavačkom kućom „Mozaik knjiga“ odlučili smo u goste pozvati Nives Madunić Barišić, književnicu za djecu koja je napisala roman „Tajna čokoladnih bombona“. Tako nam je Nives Madunić Barišić odlučila doći 22. svibnja. No, kako to ne bi bilo samo predstavljanje knjige, odlučili smo djecu iznenaditi i razveseliti, pa smo dan promocije nazvali Čokoladna srijeda, a sve je, doista, i bilo začinjeno čokoladom.

Poslije predstavljanja knjige i postavljenih pitanja autorici o knjizi, na red su došli čokoladni muffini, kruhići s Nutellom, čokoladni puding, čokoladno mlijeko i još kojekakve čokoladne drangulije. Dječjem oduševljenju nije bilo kraja, a čokoladna srijeda je zbilja bila sladak dan. Sve čokoladne slastice kojima su počašćena djeca i njihovi roditelji knjižničari su kupili, ispekli i pripremili iz vlastitih sredstava (plaća).

DAN PRIJATELJA
GRADSKA KNJIŽNICE
BELI MANASTIR
I
SVJETSKI DAN JABUKA

- DOĐI U KNJIŽNICU
- PROVEDI UGODNO NEDJELJNO POPODNE
S PRIJATELJIMA
- DONESI SVOJ NAJBOLJI RECEPT ZA
PITU OD JABUKA,
- KUŠAJ BARANJSKE JABUKE.

VIDIMO SE U NEDJELJU, 20. LISTOPADA 2013.
GODINE IZMEĐU 17.00 I 19.00 SATI.

BEZ OBVEZE
I LEŽERNO!

ČEKAMO TE!

Dan prijatelja Gradske knjižnice Beli Manastir

Klub prijatelja Gradske knjižnice Beli Manastir, Središnje knjižnice Mađara u RH, predstavljen u Noći knjige, počeo je djelovati 24. travnja 2013. godine.

Osnivanjem ovog Kluba željeli smo da što više naših korisnika dobije pravovremenu informaciju o događanjima u Knjižnici i željeli smo dobiti povratnu informaciju o tome koliko im se to što radimo sviđa. Kao prijatelje smo definirali one koji u svim situacijama ostaju uz tebe, one koji nas podupiru, one koji nas na različite načine zagovaraju, one koji prate naš rad i nastoje da se za njega zna, one koji nam kažu svoje mišljenje, pa i ako je ono različito od našega i oni koji nam daju konstruktivnu kritiku.

U Klub prijatelja mogu se učlaniti baš svi koji to žele, a potrebno je samo ispuniti pristupnicu. Klubom prijatelja želi se postići veća uključenost zainteresiranih pojedinaca ili skupina iz lokalne zajednice u rad naše ustanove.

U šest mjeseci postojanja Kluba, Knjižnica ima 38 registriranih prijatelja koje redovito obavještavamo o svim zbivanjima u Knjižnici. Kako bismo se što više povezali s Klubom prijatelja, odlučili smo na Svjetski dan jabuka, 20. listopada, obilježavati Dan prijatelja Gradske knjižnice Beli Manastir. Pozvali smo naše prijatelje i sve ljude dobre volje na neformalno i opušteno druženje u Knjižnicu. Sve je bilo u znaku jabuke. Uz zvukove Crvene jabuke, posjetitelji su mogli uživati u blagodatima jabuka i opuštenom razgovoru. Posjetitelji su, uz druženje, mogli pogledati i izložbu fotografija pristiglih na natječaj "Čitajmo u Baranji kroz fotografiju", a oni najmlađi su se posvetili bojanju i crtanju na dječjem odjelu knjižnice.

Za tu je priliku ispečeno 11 različitih vrsta kolača od jabuka, a prijatelje smo počastili i sa 10 kg svježih jabuka i sokom od jabuka. Sve slastice pripremili su knjižničari Gradske knjižnice iz vlastitih prihoda.

Svi kolači i jabuke koje su nam ostale nakon druženja darovali smo Domu za stare i nemoćne osobe s kojim također surađujemo, te su podijeljene korisnicima Doma.

Mjesec hrvatske knjige

Tijekom Mjeseca hrvatske knjige, od 15. listopada do 15. studenoga, u posjet su nam organizirano dolazila djeca iz vrtića, djeca prvih razreda osnovnih škola i učenici prvih razreda srednjih škola.

Za svaku skupinu djece organizira se edukativna radionica upoznavanja s radom Knjižnice, pravilima Knjižnice i knjižničnim fondom. Djecu se nastoji što bolje upoznati s knjižnicom i sa sadržajima koje ona nudi jer bez obzira na dob djeca bi trebala knjižnicu doživljavati kao otvoreno, privlačno, uzbudljivo i sigurno mjesto. Program koji im pripremimo uz obilazak i upoznavanje sa samim knjižničnim prostorom i knjigama, uključuje i dio u kojem nastojimo, na djeci prikladan način, ukazati na važnost čitanja, te se na taj način potiče i pismenost.

Svake godine svi učenici na dar dobiju jednogodišnje besplatno učlanjenje.

Zalaganjem knjižničara učenici prvih razreda osnovnih škola na dar su, uz iskaznice, dobili i slikovnice koje su osigurale nakladničke kuće "Sipar", "Mozaik knjiga" i "Znanje" kao potporu našem programu poticanja čitanja.

Učenike prvih razreda osnovnih škola, koji nisu bili u mogućnosti doći u Knjižnicu, mi smo posjetili. Tako smo bili u Torjancima, Baranjskom Petrovom Selu i Petlovcu gdje smo također podijelili članske iskaznice, knjige i popričali o Knjižnici i pravilima posudbe knjiga, kako bismo im približili djelovanje Knjižnice.

NOĆ VJEŠTICA U KNJIŽNICI

31. LISTOPADA 2013. GODINE U 17.00 SATI

DOĐI I DOKAŽI DA TE NIJE STRAH!

- ZLA VJEŠTICA PRORIČE BUDUĆNOST
- LOPTANJE S LUDIM ŠEŠIRDŽIJOM
- STRAVA GLAVA SA ZALUTALOM DOBROM VILOM
- UROKLJIVI ZOMBI I RULET JEZE
I OSTALE STRAŠNE IGRE
- POSEBNO STRAŠNA GOŠĆA
DUBRAVKA PAĐEN FARKAŠ
- NA MENIJU CRYLJIVI SENDVIČI, TRULE JABUKE,
POKVARENI BOMBONI I MLADA KRY
ZA NAJHRABRIJE

Noć vještica u Knjižnici

31. listopada prošla je još jedna noć. I to ona „najstrašnija“! Na Dječjem odjelu naše Knjižnice skupila se čudnovata ekipa koja je dočekala djecu i uvela ih u Noć vještica. I to onu najhrabriju djecu, jer za dolazak i druženje u Knjižnici te večeri, bila je potrebna hrabrost.

Unatoč strašnim zvukovima laveža pasa, zveckanju lanaca, motornih pila u daljini i uzdisaje čudnih bića, u našem malom prostoru skupilo se sedamdesetak djece.

Sve je počelo razgovorom o strahu, a nastavilo se čitanjem strašne priče. Nakon strašnog dijela te večeri uslijedili su crvljivi sendviči, trule jabuke, pokvareni bomboni i, za one najhrabrije, mlada krv.

Poslije ovih „formalnih“ dijelova večeri, uslijedile su igre sa Zlom Vješticom koja je proricala budućnost, Ludim Šeširdžijom s kojim su se djeca loptala, zalutalom Dobrom Vilom s neobičnom i jezivom kutijom, te Urokljivim Zombijem s ruletom jeze. Dva sata druženja prošla su brzo, a djeca, kako su najavila, doći će nam i iduće godine.

Dan hrvatskih knjižnica
i Dan Grada Belog Manastira
11. studenoga 2013.

Knjižnica će za korisnike
biti otvorena od 10.00 do 17.00 sati

12.00

Puštanje Knjigoruksaka u svijet

16.00

Daruj svoju knjigu Knjižnici
(molimo sve one koji su izdali
knjigu ili CD, da jedan primjerak poklone
Knjižnici za Zavičajnu zbirku)

16.30

dodjela priznanja najčitateljima
u 2013. godini

Dan hrvatskih knjižnica i Dan grada Belog Manastira

Hrvatsko knjižničarsko društvo ustanovilo je Dan hrvatskih knjižnica 11. studenoga, na dan donošenja prvoga hrvatskog zakona o knjižnicama, s ciljem bolje vidljivosti i prepoznatljivosti knjižnica i knjižničnih aktivnosti u javnosti, upoznavanja s mnogostrukim i važnim poslanjem i ulogom knjižnica u informiranju, obrazovanju i kulturi pojedinaca i zajednice u cjelini te razgradnje stereotipnih predodžbi o knjižnicama i knjižničarima. Stoga se svim knjižnicama predlaže da se uključe u obilježavanje ovoga dana. Mi smo za taj dan odlučili prebrojati pročitane naslove naših korisnika, proglasiti najčitatelje za 2013. godinu i nagraditi ih.

Kao čitateljsku nadu, nagradili smo Leonu Kocet. Kao najčitateljica s dječjeg odjela, nagradu je dobila Nora Berdalović. S odjela za mlade, nagrađen je Nebojša Kelebuda, a s odjela za odrasle Terezija Horvat. Kao najčitateljica knjiga na mađarskom jeziku, nagrađena je Tibor Maria.

Nadalje smo u programu imali akciju „Daruj svoju knjigu Knjižnici“ (akcija u kojoj smo zamolili sve one koji su izdali svoju knjigu ili CD da nam daruju jedan primjerak za Zavičajnu zbirku), te smo tom akcijom bogatiji za dva naslova.

Toga smo dana u svijet pustili i naš „knjigoruksak“. Cilj ovog projekta je upoznavanje i povezivanje knjižnica i knjižničara diljem svijeta te postavljanje temelja buduće suradnje kroz razmjenu knjiga i suvenira prijateljskih knjižnica. Zamisao je da svaka knjižnica koja primi knjigoruksak zaviri u njega i iz njega uzme knjigu/e ili suvenir/e kao uspomenu na projekt, a istovremeno da u njega doda vlastitu knjigu ili suvenire obilježene zastavom države iz koje je knjižnica. U ruksaku se također nalazi bilježnica-spomenar u koji, po mogućnosti, treba napisati naziv knjižnice koja je knjigoruksak primila, adresu, e-mail te priložiti fotografiju knjižnice i knjižničara. Bilježnicu-spomenar trebaju ostaviti u ruksaku kako bi i sve knjižnice koje ga prime mogle dopisati svoje adrese. Ruksak potom treba poslati na adresu prijateljske knjižnice u nekoj drugoj državi koja će ponoviti postupak.

Povratak knjigoruksaka očekujemo 2014. godine.

Gradska knjižnica Beli Manastir,
Središnja knjižnica Mađara u RH
i
FKK "Baranja-film" Beli Manastir

Pozivaju vas na

Večer fotografije

27. studenoga 2013. u 17.30
(u Gradskoj knjižnici Beli Manastir)

- ❑ predavanje o fotografiji
- ❑ razgovor o fotografskom umijeću
- ❑ završetak natječaja "Čitajmo u Baranji kroz fotografiju"

Svi su dobrodošli
Čekamo vas!

Večer fotografije

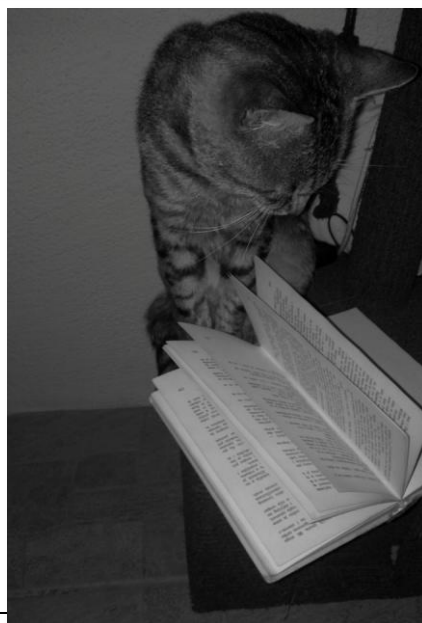
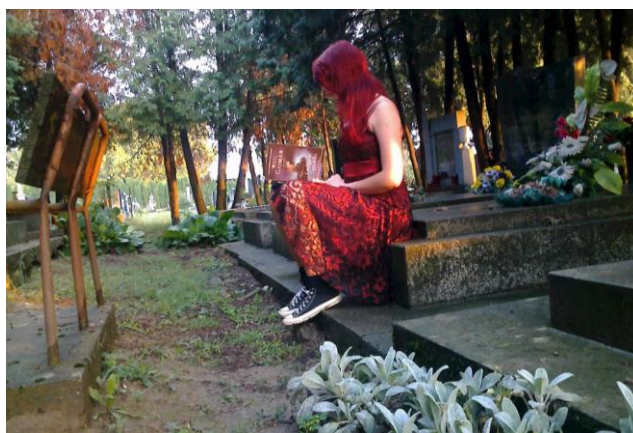
„Narodna knjižnica treba biti ključan čimbenik u lokalnoj zajednici u sakupljanju, čuvanju i promidžbi lokalne kulture u svojoj raznolikosti. To se može postići na razne načine, na primjer, održavanjem zavičajne zbirke, izložbama, pričanje priča, izdavačkom djelatnošću djela zanimljivih lokalnoj zajednici i razvijanjem interaktivnih programa o mjesnim temama.“ (IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi u usluga, 2003.)

Kako bismo povezali fotografiju i pisanu riječ te angažirali svoje korisnike, zajedno s Foto-kino klubom „Baranja-film“, odlučili objaviti foto natječaj.

17. lipnja, Gradska knjižnica Beli Manastir objavila je natječaj „Čitajmo u Baranji kroz fotografiju“. Fotografije su mogli poslati svi zainteresirani zaljubljenici u fotografiju, neovisno o dobi, bilo da su amateri ili profesionalci, sve do 1. listopada 2013. godine. Jedini uvjet bio je taj da fotografija treba nastati na području Baranje te da ujedinjuje sliku i pisanu riječ. Na natječaj nam je pristiglo 19 fotografija od 11 autora, a fotografije su izložene 15. listopada na posudbenom odjelu. Prema redoslijedu pristizanja, fotografijama se dodjeljivao redni broj. Fotografije su izložene anonimno, a ocjenjivali su ih korisnici Knjižnice ubacivanjem rednog broja fotografije u kutiju predviđenu za glasovanje.

27. studenog organizirali smo večer fotografije. Ovim smo događajem priveli kraju natječaj pod nazivom "Čitajmo u Baranji kroz fotografiju". Kako je ovo zajednički natječaj s Foto-kino klubom „Baranja-film“, gospodin Josip Farkaš, kao predstavnik Foto-kino kluba, otkrio nam je poneku tajnu fotografskog umijeća.

Na temelju najviše glasova, na večeri fotografije, proglašene su 3 najbolje fotografije koje su primjereno nagrađene. Treće mjesto osvojila je Adrijana Novoselec s fotografijom „Mačka čita knjigu“. Drugo mjesto osvojila je Lorena Knežević s fotografijom „Djevojka koja je čekala“, a prvo mjesto s fotografijom „Tko čita zlo ne misli“ osvojio je Davor Lerić.

POZIVAMO CIJELU EKIPU
DA S KNJIŽNIČNIM PATULJCIMA
NA BOŽIĆNOJ IGRAONICI

U GRADSKOJ KNJIŽNICI BELI MANASTIR
U SRIJEDU 18. PROSINCA OD 17 SATI
SUDJELUJE U IZGRADNJI SNJEŽNOGA GRADA

IŠČEKUJEMO GOSTE SA SJEVERNOG POLA
I PROGLAŠENJE NAJLJEPŠEG PISMA

Božićna igraonica

18. prosinca u našoj je Knjižnici održana božićna igraonica.

Za 17.00 sati pozvali smo djecu da s knjižničnim patuljcima sudjeluju u izgradnji Snježnoga grada.

Kad se skupila ekipa malih graditelja, krenuli smo na posao. Jedna je skupina djece bojala kućice, crkve, dvorac i zgrade, druga je skupina bojala drveće, grmlje i božićne borove, dok se s treće strane, na velikoj ploči stiropora, počeo slagati grad. Ceste su napravljene slaganjem kamenčića, valovita rijeka napravljena je od komadića stiropora, a kad su se i ostali obojani dijelovi osušili i kad su se spojili s ulicama i rijekom, na opće zadovoljstvo malih graditelja, nastao je pravi pravcati grad s trgom, mostovima, vlakom, tunelom i sa svime što imaju i pravi gradovi. A kako bi naš, zajedničkim snagama izgrađeni grad, postao pravi snježni, na kraju smo sve poprskali umjetnim snijegom.

Tijekom gradnje Snježnoga grada, u posjet nam je došao i Djed Božićnjak koji je, umoran od daleka puta sa Sjevernoga pola, našao toliko snage da uruči još jedan poklon najhrabrijoj djevojčici koja nam je večer uljepšala pjevajući dvije pjesme.

Događanja na kojima smo prisustvovali:

Predstavljanje „Uvoda“

31. siječnja Izdavačka kuća „Leykam international“ d.o.o. pozvala nas je na predstavljanje biblioteke „Uvodi“ u osječki HNK. Tom prigodom su predstavljeni naslovi: „Uvod u hrvatsku kratku priču“ dr. sc. Helene Sablić Tomić, „Uvod u romantizam“ prof. dr. sc. Marijana Bobinca i „Uvod u klasicizam“ izv. prof. dr. sc. Cvijete Pavlović. O knjigama su govorili akademik Boris Senker, red. prof. prof. dr. sc. Josip Babić i doc. dr. sc. Kristina Peternai Andrić.

Od Čaruge do Grete Garbo

7. ožujka, sasvim prigodno uoči Dana žena, Gradska knjižnica i čitaonica u Valpovu priredila je predstavljanje knjige dr. sc. Marije Kretić Nađ „Od Čaruge do Grete Garbo“, a predstavila ju je, dr.sc. Marina Vinaj, knjižničarska savjetnica i voditeljica Odjela muzealnih tiskopisa u Muzeju Slavonije u Osijeku.

Knjiga je nastala kao rezultat izučavanja tekstova koje su objavili osječki novinari u Hrvatskom listu u razdoblju od 1920. do 1945. godine. Marija Kretić Nađ je istraživala popularnu kulturu te otkrivala buđenje potrošačkog društva.

Predstavljanje knjige u potpunosti je uspjelo uvjeriti da žene, i kao znanstvenice i književnice znaju i mogu, ako ne podjednako, onda sasvim sigurno bolje od mnogih muškaraca u istim ulogama.

Večer je bila upotpunjena i prigodnim programom, pa su u nagradnoj igri dvije posjetiteljice dobile besplatno učlanjenje u knjižnicu.

Radio Baranja

I ove smo godine sudjelovali u dječjoj emisiji "Mudrica" na Radio Baranji, gdje smo pričali o aktivnostima u Gradskoj knjižnici, o novitetima, i pozvali smo sve slušatelje da nas posjete u Knjižnici.

Kako smo prošle godine u dogovoru s Mirelom Jurković, voditeljicom emisije o kulturi na Radio Baranji, dobili termin dva puta mjesečno za emisiju o knjižnici, o knjigama i svemu onome što se događa u prostoru Knjižnice, nastavili smo aktivnim sudjelovanjem. Tako smo i tijekom 2013. godine u emisiji „Knjigominutnica“ četvrtkom popodne, nastavili informirati slušatelje o svemu onome što se događa u prostoru Knjižnice, prisjetili se značajnijih datuma u književnosti i predstavili nove knjige.

Predstavljanje monografije Vukovarsko-srijemske županije

13. ožujka bili smo na predstavljanju izdanja Područnog centra Vukovar u Slavanskom Brodu. Na poziv Hrvatskog instituta za povijest - Podružnice za povijest Slavonije, Baranje i Srijema, u Gradskoj knjižnici u Slavanskom Brodu, predstavio se Područni centar Instituta Pilar iz Vukovara.

Pred brojnim posjetiteljima, među kojima je bio i zamjenik gradonačelnika Slavanskog Broda, o radu i znanstvenim postignućima Područnoga centra govorio je njegov voditelj dr. sc. Dražen Živić, koji je, ujedno, predstavio „Monografiju Vukovarsko-srijemske županije: prostor, ljudi, identitet“ te zbornik radova „Identitet Srijema u prošlosti i sadašnjosti“.

Mreže za umrežavanje

11. travnja smo bili u Vukovaru na stručnom skupu u organizaciji Društva knjižničara Slavonije i Baranje pod nazivom „Mreže za umrežavanje: novi oblici komunikacije u knjižnicama – društvene mreže i njihovo korištenje.“

Unazad nekoliko godina pojavom internetskih društvenih mreža, otvoreni su novi kanali komunikacije u društvu. Na knjižnicama ostaje vidjeti kako i na koji način najbolje iskoristiti mogućnosti koje ovaj oblik komunikacije omogućuje, jer više nije upitno trebaju li knjižnice biti na Facebooku, već na koji način postaviti sadržaj. Razvojem društvenih medija otvaraju se mogućnosti komunikacija sa svojim korisnicima na sasvim novoj razini. Alati poput Facebooka omogućuju realnu dvosmjernu komunikaciju knjižničar – korisnik, i možda je najveća snaga mogućnost dopiranja do nekorisnika ili potencijalnih korisnika. Svakako je bilo od velike koristi sudjelovati na ovom skupu i razmijeniti iskustva s kolegama.

Međunarodna suradnja

„U suradnji s odgovarajućim lokalnim i regionalnim organizacijama, pružanjem prostora za kulturne aktivnosti, organiziranjem kulturnih programa i brigom da kulturni interesi budu zastupljeni u fondu knjižnica knjižnica ima važnu kulturnu ulogu. Pri tome treba voditi računa o raznolikosti kultura u dotičnoj zajednici. Treba osigurati građu na jezicima koji se govore u lokalnoj zajednici i podupirati kulturne tradicije.“ (IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi u usluga, 2003.)

Nastavili smo njegovati dobrosusjedske odnose s kolegama iz mađarskih knjižnica. Tako je 22. i 23. travnja ostvaren prvi dio projekta **„Knjižničari u razmjeni“**. Naziv je to zajedničkog projekta Gradske knjižnice Beli Manastir, Središnje knjižnice Mađara u RH i Gradske knjižnice i kulturnog centra Ady Endre iz Baje. Cilj projekta je razmjena knjižničara i rad s djecom pripadnicima manjinskih zajednica u obje države (Hrvati u Mađarskoj i Mađari u Hrvatskoj),

igra i učenje te stvaranje novih prijateljstava i širenje suradnje. Projekt se provodi u osnovnim školama u kojima se nastava izvodi na mađarskom jeziku ili postoji program njegovanja materinjeg jezika (mađarskog) na području Slavonije i Baranje, kao i u školama koja pohađaju hrvatska djeca na području Republike Mađarske. Tako su naše kolege iz Baje u dva dana održali radionice u Lugu, Zmajevcu, Prosvjetnom kulturnom centru Mađara u Osijeku i u Korođu.

Kroz dva dana održane su igraonice kroz koje se potiče pismenost i čitanje na materinjem jeziku. Na navedenim igraonicama u četiri škole, ukupno je sudjelovalo oko osamdesetak učenika nižih razreda, a djeca su aktivno sudjelovala u programu koji su pripremile kolegice iz Baje. Svoje zadovoljstvo su iskazali i nastavnici u školama, istakli su korisnost ovakvih i sličnih projekata, koji pored jačanja i očuvanja materinjeg jezika svakako potiču i kreativnost kod djece. Našim gostima pružili smo mogućnost upoznavanja s povijesnim i kulturnim znamenitostima Baranje, tako smo posjetili memorijalni kompleks posvećen „Batinskoj bitci“ kao i karanačku „Ulicu zaboravljenog vremena“.

Uzajamnost ovog programa osigurana je početkom listopada, kada smo održali radionicu sličnog karaktera u Baji na kojoj je sudjelovalo šezdesetak učenika mjesnih i okolnih osnovnih škola koji pohađaju sate hrvatskog jezika. Uspješnost programa samo je potvrdila našu želju za proširivanjem istog, stoga je za 2014. godinu dogovoreno uključivanje još jednog partnera. Bit će to Gradska knjižnica „Mohácsi Jenő“ iz Mohača jer i u tom gradu, kao i u njezinoj okolici, živi značajan broj pripadnika hrvatske nacionalne manjine.

Konferencija mađarskih knjižničara Karpatskog bazena

po 8. puta je okupila mađarske knjižničare iz Austrije, Hrvatske, Rumunjske, Slovačke, Slovenije, Srbije, Ukrajine i, naravno, domaćina Mađarske. Skup je održan u organizaciji Csongrádskog informacijskog centra i Informatičko-knjižničarskog saveza (IKS). Dogovoren je nastavak suradnje svih sudionika s IKS-om, kao potvrda potpisan je i petogodišnji sporazum. Uspostavljanje dugotrajne suradnje s mađarskim knjižničarskim udrugama koje djeluju na području Karpatskog bazena, razvijanje novih oblika i područja suradnje utemeljenih na dosadašnjim inicijativama, kao i razvoj suradnje spomenutih knjižničarskih udruga na području struke, uspostavljanje i unapređivanje suradnje između članova udruga, uspostavljanje protoka i razmjene informacija između udruga, predstavljanje i korištenje rezultata zajedničkog djelovanja, ističu se kao glavni ciljevi potpisanog sporazuma. Stručna suradnja bi se između ostalog trebala ostvariti na područjima izrade zajedničkih natječaja, obogaćivanja fonda knjižnica,

stručnog usavršavanja, kao i protoka stručnih informacija.

Svjetska konferencija okupila je mađarske knjižničare iz raznih dijelova svijeta, a održana je 28. i 29. svibnja 2014. godine u Budimpešti. Glavni organizatori manifestacije, Nacionalna knjižnica „Széchényi“, Knjižničarski institut i Knjižnica Parlamenta uputili su poziv i našoj knjižnici, točnije voditelju Središnje knjižnice Mađara u RH, koji smo i prihvatili.

Na konferenciji su utvrđene glavne smjernice u zajedničkom djelovanju mađarskih knjižničara u vidu što bolje i efikasnije suradnje, za razdoblje od 2014. do 2020. godine. Iskazana je volja, ali i predloženi konkretni prijedlozi za uspostavljanje što jačih međusobnih veza među mađarskim knjižničarima diljem svijeta, kao i njihovo povezivanje s glavnim stručnim asocijacijama iz matične zemlje.

Bilo je to „plodno tlo“ za stjecanje novih kontakata kao i za upoznavanje s primjerima iz dobre prakse od kojih u budućnosti svakako možemo imati koristi. Konferencija je bila pod glavnim pokroviteljstvom predsjednika Parlamenta dr. Kövér László-a. Svi predstavnici zemalja sudionika dobili su na dar zbirku od 20 knjiga o povijesti Austro-Ugarske Monarhije, koju nam je na svečano uručio sam predsjednik.

Već treće godine uzastopce **knjižnica mađarskog Parlamenta, objavljuje natječaj za dodjelu stipendija** za jednomjesečnu praksu u knjižnici Parlamenta. Natječaj pod nazivom „Knjižnica koja nas veže – suradnja mladih mađarskih knjižničara Karpatskog bazena“ namijenjen je mladim knjižničarima, pripadnicima mađarske nacionalne manjine u zemljama Karpatskog bazena. Voditelju Središnje knjižnice Mađara u RH i ove godine ukazana je čast **sudjelovanja u radu stručnog vijeća za dodjelu stipendija.**

Dugogodišnju dobru suradnju s Gradskom knjižnicom i kulturnim centrom „Ady Endre“ iz Baje, oplemenili smo **zajedničkom prijavom na natječaj kojim Republika Mađarska nastoji ojačati prekograničnu suradnju s kulturnim institucijama s mađarskim predznakom koji djeluju izvan matične zemlje.** U sklopu natječaja, osiguran nam je iznos od 80.000 Ft, što iznosi oko 2.000 kn. Navedeni iznos utrošili smo na kupovinu novih naslova na mađarskom jeziku za potrebe naše knjižnice. Kupljenim knjigama, kolege iz Baje, priključili su još niz korisnih naslova kojima je obogaćen naš knjižnični fond. Primopredaja knjiga odvila se u prijateljskom ozračju koje je sa svojom prisutnošću uveličao i zamjenik gradonačelnika grada Belog Manastira, gospodin Zoran Kranjčec. Na ugodnom druženju, uz spomenutog zamjenika gradonačelnika, sudjelovale su i ravnateljice obiju ustanova, Maria Letenai i dr. sc. Marija Kretić Nađ, kao i voditelji manjinskih zbirki, voditeljica hrvatske zbirke u Baji Ildika Filaković i voditelj Središnje knjižnice Mađara, Žolti Rabi.

Društvo knjižničara Slavonije i Baranje

Izveštajna skupština Društva knjižničara Slavonije i Baranje održala se u Pleternici 18. lipnja 2013. godine. Prva redovna skupština Društva knjižničara Slavonije i Baranje uopće, održala se baš u Pleternici 1977., stoga je ova skupština znakovita: vrijeme kada se nešto počinjalo i sada kada Pleternica dobiva novu zgradu knjižnice.

Više od stotinu okupljenih knjižničara krenulo je u razgledavanje nove zgrade Knjižnice, u kojoj se nazočnima obratila i gradonačelnica Antonija Jozić. Članovi Društva obišli su, uz stručno vodstvo i svetište Gospe od Suza, pleternički park te mini-hidroelektranu. Nakon razgledanja uslijedila je Skupština u Plavoj dvorani Osnovne škole fra Kaje Ađića. Nazočnima su se obratili gradonačelnica Antonija Jozić, župan Alojz Tomašević, ravnateljica škole Anka Dorbić te u ime Pleterničana, član Udruge „Pleternički čoraci“, Ivan Rotar. Uslijedio je redovni tijek Izveštajne skupštine koju je najavila predsjednica Društva Marina Vinaj, a vodilo Radno predsjedništvo na čelu s predsjednicom Dubravkom Pađen Farkaš. Podsjetilo se na aktivnosti u protekloj godini, te izvijestilo o aktivnostima koje su pred Društvom tijekom naredne godine. Glavna urednica stručnog glasila „Knjižničarstvo“, Svjetlana Mokriš, predstavila je novi broj elektroničkog časopisa te pozvala na suradnju za sljedeći broj koji će biti postavljen na internetsku stranicu tijekom rujna. Istaknula je vrijednost radova koji se bave svim vrstama knjižnica. Podsjetila je da su radovi recenzirani, a namjera je časopis uskoro uvrstiti u baze *Hrčak* i *Scopus*. Predstavljene su i nove stranice Društva te zanimljiv projekt koji je pokrenuo kolega Goran Pavlović iz knjižnice u Drenovcima radnog naslova „Knjige na mreži“. Ovaj projekt razmjene i potražnje knjiga među knjižnicama, nadamo se, podržat će i Ministarstvo kulture.

Izložbe

U okviru kulturno promotivne djelatnosti Knjižnice ostvarene su različite izložbe, susreti, predstavljanja knjiga i aktivnosti za djecu i mladež.

14. veljače povodom Valentinova na Dječjem smo odjelu naše knjižnice napravili izložbu knjiga s ljubavnom tematikom za naše mlađe korisnike. Na panou iznad knjiga bila su postavljena srdašca s ljubavnim citatima poznatih književnika. Kako bismo izmamili osmijeh i uljepšali dan našim korisnicima, ista srdašca s citatima smo darivali svima koji su na Valentinovo ušli u Knjižnicu. Plan je uspio!

Dan Materinjeg jezika slavi se 21. veljače sve od 1999. godine. I mi smo u Knjižnici obilježili taj dan prigodnom izložbom.

8. ožujka smo napravili prigodnu izložbu povodom međunarodnog dana žena. Na posudbenom smo odjelu izložili knjige namijenjene ženama, a kao dar iznenađenja napravili smo unikatne bookmarkere koje smo darivali našim korisnicima.

Za vrijeme održavanja čokoladne srijede na dječjem odjelu, na odjelu za odrasle smo za roditelje 22. svibnja napravili slatku izložbu s temom čokolade.

2. travnja svake godine se obilježava Međunarodni dan dječje knjige kako bi se ukazalo na važnost dječje knjige te potaknula i razvila ljubav prema čitanju. Kao datum obilježavanja izabran je rođendan Hansa Christiana Andersena .

1. srpnja Hrvatska je ušla u Europsku uniju i postala njena 28. članica. Povodom tog dana u prostoru Knjižnice napravili smo zanimljivu izložbu s temom Europske Unije. Na posudbenom je odjelu postavljen smjerokaz s državama članica na izvornom jeziku s njihovim zastavama i glavnim gradovima. Uz smjerokaz, postavljene su i knjige vezane za Europsku uniju: od turističkih vodiča po Uniji do EU fondova i programa za turizam.

2. studenoga umro je Zlatko Crnković, jedan od naših najuglednijih prevoditelja i urednika, te pokretača biblioteka kao što su „Hit“ i „Itđ“. Kao sjećanje na njega, napravili smo „In memoriam“ izložbu s njegovim životopisom i knjigama njegovog izdanja.

Povodom božićnih blagdana, prostor cijele knjižnice ukrasili smo božićnim Ukrasima. Tako smo u Knjižnici imali pahuljice, snježnih nanosa, lampica i sl., a pod bor smo izložili Snježni grad koji je nastao na božićnoj radionici.

7.

Investicijski program – kupovina novih polica

„Narodna knjižnica treba osigurati široki izbor građe u različitim oblicima i u količini dostatnoj za zadovoljavanje potreba i interesa zajednice. Zbirka mora odražavati kulturu lokalne zajednice i društva.“
(IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi u usluga, 2003.)

Gradska knjižnica Beli Manastir godinama pati od nedostatka prostora. Zatvoreno spremište knjižnične građe je puno. Unazad nekoliko godina knjižnična se građa umjesto na police odlaže na pod. Iz toga proizlaze brojni problemi knjižničnog poslovanja.

Tijekom 2012. godine, prijavili smo program za nabavu knjižničnih regala na natječaj Ministarstva kulture.

Program je prihvaćen, te smo našim vlastitim sredstvima, sredstvima Grada Belog Manastira kao osnivača i sredstvima Ministarstva kulture, 20. prosinca realizirali proces javne nabave i kupovine knjižničnih regala.

Ukupno su kupljena 35 regala s 214 polica i 5 zidnih ormarića. Novonabavljena oprema će tek nakratko riješiti problem nedostatka polica. Nove police dostatne su tek za godinu ili dvije redovite nabave knjižnične građe.

Ukupni iznos za kupovinu polica je 146.746,25 kn.

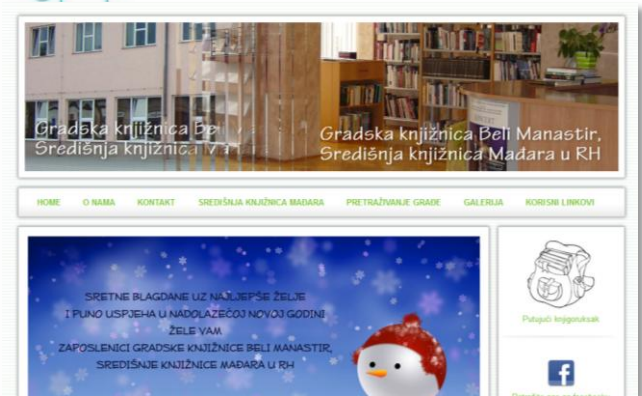
8.

Mrežne stranice

„Informacije su vrlo važne za razvoj pojedinca u društvu i društva, a informacijske tehnologije pružaju znatnu moć onima koji im mogu pristupiti i služiti se njima. Narodne knjižnice trebaju prepoznati i iskoristiti mogućnosti koje pruža postojeći razvoj informacijskih i komunikacijskih tehnologija. Na taj način imaju priliku postati elektronički prilaz informacijskom svijetu.“ (IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi u usluga, 2003.)

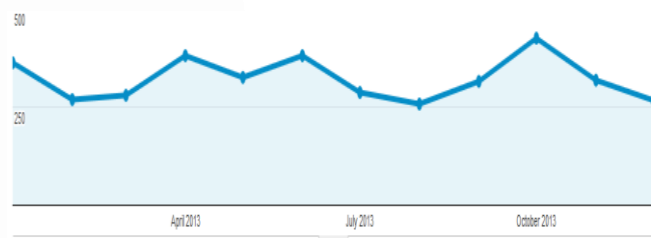
Kako bismo korisnicima omogućili prilaz svim potrebnim informacijama, 20. lipnja smo u funkciju pustili novu web stranicu naše Knjižnice.

Prednost nove stranice je u samom vizualnom izgledu, širini sadržaja, ali i u funkcionalnosti. Naime, izbornici sa sadržajem stranice su razvrstani prema kategoriji kako bi se korisnici mogli lakše snaći. Osim vizualnog izgleda, na stranici imamo još jednu novinu, a to je da korisnici preko vlastitih računala imaju pristup korisničkom sadržaju našeg knjižničnog programa kako bi mogli vidjeti koje su knjige trenutno zadužene na njihovom imenu, kada su knjige posuđene, do kada traje posudba, te mogu vidjeti popis knjiga koje su bile posuđene na njihovu člansku iskaznicu.

Analizirajući statistike, tijekom 2013. godine imali smo ukupno 3841 posjet na mrežnim stranicama knjižnice. Od početka 2013. godine pa do početka lipnja, od ukupnog broja posjeta, na našim stranicama imali smo 1606 posjeta, a od početka lipnja pa sve do kraja 2013. godine, imali smo 2235 posjeta.

Dakle, u drugom razdoblju godine, kada je u funkciju puštena nova stranica, bilježimo porast posjeta od 39%.

Najveću posjećenost bilježimo u listopadu kada su naše stranice otvorene 422 puta. Najveći broj posjeta imamo iz Vukovarsko-srijemske županije i Osječko-baranjske županije. Prema statistikama, sadržaj naših stranica otvarani su iz Mađarske, Srbije, Austrije i iz BiH.

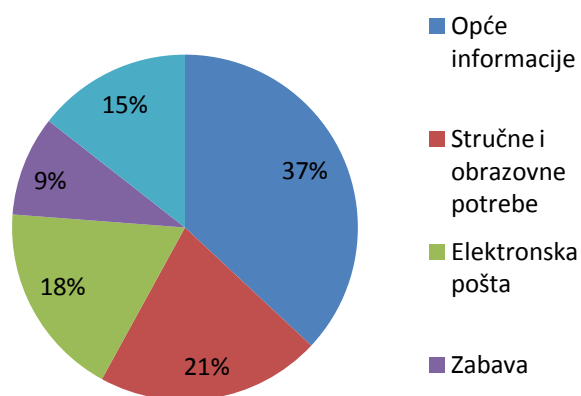
Facebook stranica

Sredinom svibnja 2011. godine otvorili smo facebook profil kako bismo zainteresirane korisnike lakše obavještavali o događanjima u Knjižnici. Do kraja 2011. godine imali smo 330 facebook „prijatelja“, do kraja 2012. godine 561, a do kraja 2013. godine broj naših prijatelja je porastao na 758. To znači da nam se povećava broj korisnika koji prate naše aktivnosti putem interneta. Tako putem Facebooka prijatelje obavještavamo o svim događanjima i aktivnostima u prostoru Knjižnice, prisjećamo se obljetnica poznatih književnika i djela, objavljujem novitete, a kao prijedlog za čitanje svake srijede postavljamo knjigu tjedna. Kako Facebook omogućuje dvosmjernu komunikaciju između naših korisnika i nas, često putem Facebooka dobijamo upite o knjižničnoj građi ali dobijamo i povratne informacije o predloženoj knjizi ili o nekoj radionici.

Računalo za korisnike

Da je postavljanje računala za korisnike na posudbeni odjel Knjižnice bila dobra odluka, pokazuje činjenica kako korisnici računalo svakodnevno koriste. Naime, računalo je 2012. godine postavljeno kako bi korisnici samostalno mogli pretraživati naš mrežno dostupan katalog, ali su bili slobodni koristiti računalo prema svojim potrebama. Sadržaj za koji je računalo korišteno grafički izgleda ovako:

Sadržaj pretraživan s računala za korisnike

9.

Financijsko izvješće za 2013. godinu

Prihodi

Državni proračun (Ministarstvo kulture)	304.930,05
Županija osječko-baranjska	0,00
Proračun Grada Belog Manastira	922.769,09
Vlastiti prihodi	62.678,00
Ukupno	1.290,377,14

Rashodi

Rashodi poslovanja	1.050,515,07
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	267.168,25
Ukupno	1.317,683,32